

መምርሕታት ኣይ.ቲ.ዩ.

ተበጻሕነት ግልጋሎታትን ምህርትታትን ዲጂታል ሓበሬታ ብኩሎም ሰባት፣ ጉድኣት ኣካል ዘለዎም ሰባት ሓዊሱ፣ ኣብ እዋን ኮቪድ-19 ከመይ ይረገጽ፣

ዓለም ቅድሚ ሕጂ ሪኣዮ ኣብ ዘይትፈልጥ ከይዲ ገጢጦም ኣሎ፤ ቢዚ ድማ ኣይ.ሲ.ቲ. (ቴክኖሎጂታት ሓበሬታን ርክብን) እቲ ሰባት ንሕድ ሕድም ክራኸቡ ዘኸለል ዳርጋ ብሕታዊ መማረጺ ኮይኑ ኣሎ። ደቂ ሰብ ብሂወት ንምንባር ዘድልይዎም ቀረብ መሰረታዊ ሓበሬታን ወይ ኣገዳስቲ ግልጋሎታትን ምህርትታትን ንምርካብ ከምዚ ዓይነት ናይ ዲጂታል ጽግዕተኝነት ቅድሚ ሕጂ ገጢጦም ኣይፈልጥን። ስለዝኾነ ኣብዚ እዋን ለበዳ ኮቪድ-19 ሓበሬታን መምርሕታትን ምርካብ ንኹሎም ሰባት ወሳኒ እዩ፣ ጾታና፣ ክእለትና፣ ዕድመና ወይ ቦታ ብዘየገድስ።

ብምክንያት እዚ፣ ብዛዕባ ኮቪድ-19 ቁልፊ ሓበሬታ ንኩሎም ሰባት፣ ጉድኣት ኣካል ዘለዎም ሰባት ሓዊሱ፣ ብፍላይ ናይ ምስማዕን ምርኣይን ጸገም ዘለዎምን ዲጂታል ሓበሬታ ንምርዳእ ከም መንበብቲ ስክሪን፣ ዘረባ ብጹሒፍ መልክዕ ዘቕርብ ወይ ናይ ምልክት ቋንቋ ዘእመሰሉ መማረጽቲ መፍትሒ ዲጂታል ሓበሬታ ንምንባብን ምርዳእን ዝሕገዙ ዘድልዮምን ተበጻሓይ ብዝኾነ መልክዕ¹ ምስፍሕፋሕን ምቕራብን ኣገዳሲ እዩ። እንተዘይኮይኑ፣ ብስእነት ቀረብ ሓበሬታ ብዛዕባ ኣብዚ እዋን ለበዳ ክውሰዱን ክኸበሩን ዝግበኦም ስጉምትታት ብዙሓት ጉድኣት ኣካል ዘለዎም ሰባት ዝያዳ ሓዲጋ መልክፍቲ ክገጥሞም እዩ።

ስለዝኾነ፣ ብዙሓት መንገድታት ርክብ ምጥቃም ብጣዕሚ ኣገዳሲ እዩ፤ ከም ተበጻሕቲ ድሕረ-ገጻት (ዌብሳይታት)፣ ስልኪ፣ ፊደሮ፣ ቪዲዮታት፣ በረርቲ ወራቕቲ፣ ዘረባ ብጹሒፍ መልክዕ ዘቕርቡ፣ ቻት፣ ወ.ዘ.ተ. ብምጥቃም፣ ብተወሳኺ ብስሩዕ ቋንቋ ብቐሊሉ ዝንብብን ተበጻሓይ ብዝኾነ መልክዕን ሓበሬታ ምቕራብ። ቀረብ ሓበሬታ ሓፈሻዊ ጥዕና (ንምስማዕ ዝተሰእኖም ሰባት መልእኽቲ ምሕላፍ ሓዊሱ) ምስፍሕፋሕን ጥቕዓትን ዓለምለኸዊ ለበዳ ምቕናስ ንምርግጋጽ ዝዓለመ ቀረብን ንቕሓትን ውፉይ መስመራት ሓገዝ ኣገዳሲ እዩ።

ኣካል ጉድኣት ዘለዎም ብዙሓት ሰባት ከም መድሃኒት፣ ናይ ንጽህና ምህርቲን መግብን ዝእመሰሉ ንጥዕንኦም ኣገደስቲ ዝኾኑ ነገራት ኣብ ግልጋሎት ስሩዕ ናብ ገዛ ምብጻሕ ይድረኹ። ስለዝኾነ፣ ብማሕበራዊ ርሕቀትን ስእነት ሓገዝቲ ርክባትን ከስዕብዎም ካብ ዝኸለሉ ጽዕንቶ ብተወሳኺ፣ ነጋዶን ኣቕረብቲ ምህርትን ግልጋሎትን ጥዕና ካልኣት ቁልፊ ድርጅታትን ተበጻሓይነት ኣንላይን ሓበሬታ፣ ግልጋሎቶምን ምህርትታቶምን እንተድኣ ዘየረገጹ፣ ኣካል ጉድኣት ዘለዎም ብዙሓት ሰባት ተጎዳእቲ ይኾኑ ጥራሕ ዘይኮነስ ብምክንያት ምጉዳል መሰረታዊ ሓበሬታ፣ መድሃኒትን ካልኣት ኣገደስቲ ምህርትን ግልጋሎትን ሂዎቶም እውን ኣብ ሓዲጋ ይወድቑ።

ኣብ ዓለም ለኸዊ ለበዳ ኮቪድ-19 ኣይ.ሲ.ቲ. (ቴክኖሎጂታት ሓበሬታን ርክብን) ብዘለዎ ዓብይ ግደ ዓለም ለኸዊ ዝገጽሉ ዲጂታል ሓበሬታ፣ ግልጋሎታትን፣ ምህርትታትን ንኣካል ጉድኣት ዘለዎም ሰባት ሓዊሱ ንኹሉ ሰብ ተበጻሓይነት ምታን ክረገጽን ከምኡውን ኣብዚ እዋን ዓለም ለኸዊ ቅልውላው ዋላ ሓዲ ሰብ ንድሕሪት ከይተርፍ ቁልፊ መልእኽትታትን ተግባራትን ዝሓዙ እዞም ዝስዕቡ መምርሕታት ቀሪም ኣለዉ።

¹ [ኣይ.ቲ.ዩ/ ITU መምሃሪ ቪድዮ ዲጂታል ትሕዝቶ ከመይ ከምተማዕብልን ተቃልልን](#)

ኣይ.ቲ.ዩ-ዲ/ ITU- D ባዕልኹም እትምዝገብሎም ኣንላይን ነጻ ናይ ኣይ.ሲ.ቲ/ ICT ተበጻሕነት ስልጠና ብዝሰዕብ ሊንክታት ርኽቡ፡
- [ኣይ.ሲ.ቲ/ ICT -ተበጻሕነት- ናይ ሓቕፋይ ማሕበረሰብ ቁልፊ](#)
- [ተበጻሕነት ዌብ- ናይ ሓቕፋይ ማሕበረሰብ መሰረት](#)

ቁልፊ መልእክትታትን ተግባራትን

1. ቁልፊ ሐበሬታ፣ ግልጋሎትን ኣብ ምቕናስ ብክለት ኮቪድ-19 ዘድሃቡ ረቓቕታትን ተበጻሓይ ብዝኾነ መልክዑ ንኹሉ ሰብ ንኣካል ጉድኣት ዘለዎም ሰባት ሓዊሱ ክባጻእ ዘክእሉ ቀረብ ምህላዉ ምርግጋጽ፡

ትሕዝቶን ሐበሬታን ብዛዕባ ኮቪድ-19 ተበጻሓይ ብዝኾነ መልክዑ ንኹሉ ሰብ ብዝርድኦ ኣግባብ ንኣካል ጉድኣት ዘለዎም ሰባት ሓዊሱ ክባጻእ ኣለዎ። ንኣብነት፡ ህዝባዊ ቴሌቪዥን መፋለጢታት፣ ኦንላይን ቪዲዮታት ከምኡውን ድምጺ ጥራሕ ዌብቻት ንምስማዕ ዝተስኣኖም ሰባት ተበጻሕቲ ኣይኮኑን፣ ብጹሑፍ መልክዕ ዘቐርብ ወይ ናይ ምልክት ቋንቋ ትርጉም ዝሓውሱ እንተዘይኮይኖም። ከም ካልእ ኩነታት እዋን ሓዲጋ፣ ካብ ሉሙዳት ዓይነታት ሚዲያ (ቲቪ፣ ራዲዮ) ብተወሳኺ፣ ናይ ኣይ.ሲ.ቲ. ዓለም ኣብ ከምዚ ፈታኒ እዋን ምስ ኣካል ጉድኣት ርክብ ዘቀላጥፉ ብዙሓት ኣግባባት የጠቓልል፡ ናይ ገመድ፣ ሞባይል ድምጺ፣ ሓጻርቲ ጽሑፋት፣ ከምኡውን ኣብ ኢንተርኔት ዝድረኹ ግልጋሎታትን ንዋያትን ከም ዌብሳይት፣ ቪዲዮ፣ ናይ ቅልጡፍ መልእክቲ ኣፕሊኬሽናት፣ ድምጺ ብ ኢንተርኔት (ኣይ.ፒ)፣ ዌብ ኮንፈረንስ ማሕበራዊ ሚዲያ ቅጽብታዊ ርክብ ዘሳልጡ ከምኡውን ልውውጥ ዲጂታል ትሕዝቶ (ስክሪንታት፣ ቪዲዮታትን ዶኩመንታትን) ከምእውን ናይ ሳተላይት ርክብ።

2. ኩሉ ሰብ ንኣካል ጉድኣት ዘለዎም ሰባት ሓዊሱ ዲጂታል ሐበሬታን ግልጋሎታትን ክረኽቡዎ፣ ክርድእዎን ክጥቀሙሉን ክክእሉ ምርግጋጽ፣ እዞም ዝሰዕቡ መንገድታት ክሰትውዓሉ ይግባእ፡

ሀ. ህዝባዊ ሐበሬታ ብመልክዕ ድምጽን ምስልን ብኢሌክትሮኒክ ዲስፕላይ ስክሪን ኣቢሉ ኣብ ከም ኣብ ባቡራት ኣብ ሹቓት፣ መኪና ጠጠው መበሊን ካልኣት ናይ ህዝቢ ቦታታት ዝቐርብ ናይ ውልቆም ቀረብ ናይ ኣይ.ሲ.ቲ. ኣቕሑ ዘይብሎም ሰባት ክባጻሑ ይክእሉ።² እንተተኻኢሉ፣ ካብ ጽሑፍ ብተወሳኺ ግራፊክስን ምስልታትን ክራኣዩ ኣለዎም። መንቅሓቲ ድምጺ ከምእውን/ ወይ ድምጺ ሳይረን ኣብ ኩነታት እዋን ሓዲጋ እንታይነትን ጻዕቂን ናይቲ ሓዲጋ ዝገልጽ ብ ማሕማሕታ ብርሃን ክሕገዝ ኣለዎ።³ ሐበሬታን መዘኻኸርቲን ብ ሲስተም ናይ ህዝቢ ኣድራሻ ዝባጻሑ ብምሳሌ ዲጂታል መማረጽታት እውን ክቐርቡ ኣለዎም።⁴

ለ. ራዲዮ ጸማማት ወይ ናይ ምስማዕ ጸገም ዘለዎም ሰባት ክሕገዙ ዝክእሉ ብሓገዝቲ ድምጺ ወይ ምስ ፉሉይ መሳርሒ ዝመጹ ምጥቃም ይከኣል። ንኣብነት፣ መሳርሒታት ፈነወ ብ ምንቅጥቃጥ (ቪብሬሽን) ክሕልፉ ዝክእሉ፣ ማሕማሕታ ብርሃን ወይ ቀለል ሓጻር መልእክቲ ጽሑፍ ጸማማት ወይ ናይ ምስማዕ ጸገም ዘለዎም ሰባት ኮቪድ-19 ክልከላታት ወይ ለበዳ ንምዕጋት ብመንግስቲ ዝውሰዱ ስጉምትታት ከጠንቅቑ ዝክእሉ። ናይ ቀጥታ ኦንላይን ራዲዮ ወይ ፖድካስት ናይቲ ትሕዝቶ ብጽሑፍ ክሓውስ ኣለዎ።⁵

ሐ. ተለቪዥን ኮቪድ-19 ዝምልከት ናይ ድምጺ መልእክቲ ን ናይ ምስማዕ ጸገም ዘለዎም ሰባት ወይ እቲ ቋንቋ ምርዳእ ዝኸብዶም ተበጻሓይ ክኸውን ድምጺ ብጹሑፍ መልክዕ ዘቐርብ/ ሳብታይትል

² *ክፍሊ መጎዓዝያን መጎዓዝያ ስኮትላንድ። [ምንዳፍ ስታንዳርድ ተበጻሕነት ጣብያታት ባቡር - ናይ ሓባር መተግበሪ ኮድ, ገጽ 109, K7። ምልክታት - ዲስፕላይ ስክናት።](#)

³ *ቦርድ ተበጻሕነት ኣሜሪካ [702 ሓዲጋ መንቅሒ ሲስተም](#)

⁴ *ክፍሊ መጎዓዝያን መጎዓዝያ ስኮትላንድ። [ምንዳፍ ስታንዳርድ ተበጻሕነት ጣብያታት ባቡር - ናይ ሓባር መተግበሪ ኮድ, ገጽ 115, L1። ምፍላጥ-ጠቐላላ።](#)

⁵ *ብሄራዊ ካውንስል ተበጻሕነት “ውጽኢት ዘለዎ ርክብ ንኣካል ጉድኣት ዘለዎም ሰባት፡ ቅድሚኛ፣ ኣብ እዋን፣ ከምእውን ድሕሪ ሓዲጋ”። ገጽ 45፡ መፍትሕታት ተበጻሕነት፣ ገጽ 104፡ ቴብል 9. መንገድታት ምቕባልን ምርግጋጽን መንቅሕታት፣ ገጽ 148፡ ሓደሽቲ ተግባራት፡ ካብሸንድ ራዲዮ

ብናይቲ ቦታ ቋንቋ ክቐርብ ኣለዎ። ብተወሳኺ፣ ብዛዕባ ኩነታት እቲ ለበዳ ሓበሬታ ተለቪኹን ክቐርብ እንከሎ ናይ ምልክት ቋንቋ ኣተርጓሚቲ ክጥቀም ኣለዎ።⁶

መ. ሓጻርቲ መልእኽቲ ጽሑፍ (ኤስ.ኤም.ኤስ) ሓበሬታ ብሓጻርቲ መልእኽቲ ጽሑፍ ኣቢሉ ጥራሕ እንተተላኢኹ፣ ምስላዊ-ዘይኮኑ እታወታት ዘድልዮምን ዝለዓለ ዓቕሚ ዘለዎም መሳርሕታት፣ ጽሑፍ ናብ ካልእ ዓይነት ፎርማት ከም ድምጺ ዝቐይሩ፣ ቀረብ ዘይብሎምን ሰባት ይግለሉ። ስለዝኾነ፣ መጠንቐቕታታትን መንቃሕትን ብዛዕባ ኮቪድ-19 ከምእውን ለበዳ ዝምልከቱ ስጉምትታት ብብዙሓት ፎርማታት ኣብ ብዝተፈላለዩ ናይ ፈነወ ቻንላት ክመሓላለፉ ኣለዎም።

ሠ. ዋትስአፕ ተበጻሓይ እዩ ከምእውን ምስ ቶክባክን ድምጺ ብ ኢንተርኔትን (ኣይ.ፒ) ይሰርሕ። ሲሪ መልእኽቲታት ዋትስአፕ ብዓውታ ተንብብ፣ ኣብ ሓደሽቲ ስልክታት ድማ ሓጻርቲ መልእኽቲ ጽሑፍ እውን ብሲሪ ኣቢሉን ይንብብ። ዋትስአፕ ክንጥቀም ከለና ካብ ኢምጂ ምጥቃም ንቆጠብ።

ረ. ኢመይል መንቃሕቲ መልእኽታት ብዛዕባ ኮቪድ-19 ብዝተፈላለዩ ቋንቋታት ክውልዑ ኣለዎም። እቲ ሶፍትዌር ብመሰረት መምርሕታት ተበጻሓይነት ኣብ ዝተፈላለዩ መሳርሕታት ብሓይ ዓይነት ክሰርሕ ዘኽእሎን ምስ ተጠቀምቲ ዝሕግዝ ቴክኖሎጂ ክንደፍ ኣለዎ። ገለ ገለ ዴቪሎፕመንት መንቃሕቲ ሲስተማት ውልዕ-ጥፍእ ዝብሉ መልእኽታት ካብ ጽሑፍን ናይ ድምጺ ቢብን ብተወሳኺ ብዝተፈላለዩ መንገድታት (ፎርማታት) ከምዝገጽሉ የረጋግጹ።

ብዛዕባ ኮቪድ-19 ኣብ መንቃሕቲ መልእኽታት ምስሊ ምጥቃም ጽሑፍ ናይ ምርዳእ ጸገም ዘለዎም ሰባት ክሕግዙ ይኽእሉ። ኩሎም ስእልታት ኣማራጺ ጽሑፍ ክሓውሱ ኣለዎም።⁷

ሰ. መርብብ ማሕበራዊ ሚዲያ እቶም ሓደሽቲ ቨርሻን ናይቶም ስሙያት መርብብ ማሕበራዊ ሚዲያታት ብዘላቕኹት ተበጻሕቲ ይኹኑ ኣለው። እዚ ማለት ፌስቡክ፣ ኢንስታግራም፣ ትዊተር፣ ዩቲዩብ ተበጻሓይነት ጥቕሚ ይህቡ። ኤጀንሲታት ጥዕናን ሓበሬታን ብዛዕባ ኮቪድ-19 ከምእውን ስጉምትታት ለበዳ መሰረታዊ ሓበሬታ ኣብዚኦም መድረኻት ዝጽሕፉ እቲ መልእኽቲ ንኹሉ ተበጻሓይ ምታን ክኸውን ብዛዕባ ዲጂታል ትሕዝቶ ተበጻሓይነት ክፈልጡ ኣገዳሲ እዩ።⁸

ሸ. ዌብሳይታት (ድሕረ-ገጽ) ብዛዕባ ኮቪድ-19 ከምእውን ተዛመድቲ ሓበሬታ ምቕራብ ዓለም-ለኻዊ/ዘባዊ ወይ ሃገራዊ ለበዳ ንምቕናስ፣ ኣካል ጉድኣት ዘለዎም ሰባት ኣብቲ ዌብሳይታት ዝተዘርገሐ ሓበሬታ ክረኽቡ መሰናኸል ከይገጥሞም ንምርግጋጽ፣ ኣቐዲምካ ንተበጻሓይነቱ⁹ ክፍተን ኣለዎ። ኩሎም ተዛመድቲ ዲጂታል ዶኩመንታት (ዎርድ፣ ፒዲኤፍ) ብዌብሳይት ዝቐርቡ ብስክሪን ኣንብብቲ ተበጻሕቲ/ ዘይ-ተበጻሕቲ ክኹኑ ይኽእሉ እዮም። እንድሕር ደኣ ዓው ኢልካ ክንበቡ ብዘይኽእል ፎርማት ኮይኖም ከም PEG ፋይላት ወይ ዘይ-ተበጻሕቲ ብስእሊ መልክዕ ዝተዳለዉ ፒዲኤፋት (ንኣብነት ሰካን ዝተገብሩ ስእልታት)።

ብኻልእ ወገን፣ ስእልታትን ግራፊክሳትን ንናይ ምስትውዓል ጸገም ዘለዎም ሰባት ትሕዝቶ ንምርዳእ ጽቡቕት መንገድታት እዮም። ወይ ናይ ቋንቋታት ኣፈላላይ ንዘለዎም ሰባት፣ ይኹን እምበር፣ እዚኦም ብጽሑፍ ሓበሬታ ክሕገዙ ኣለዎም ምታን ድምጺ ወይ ብረይል መርኣዩ ስክሪን ዘንብብ

⁶ *ብሄራዊ ካውንሰል ተበጻሕነት። “[ውጽኢት ዘለዎ ርክብ ንኣካል ጉድኣት ዘለዎም ሰባት፣ ቅድሚያ፣ ኣብ ለዎን፣ ከምእውን ድሕሪ ሓዲጋ](#)”። ገጽ 45። መፍትሕታት ተበጻሕነት፣ ገጽ 104። ቴብል 9. መንገድታት ምቕባልን ምርግጋጽን መንቅሕታት።
⁷ *ማይክሮሶፍት/ Microsoft። [ኣውትሉክ ኢመይልካ ንኣካል ጉድኣት ዘለዎም ሰባት ተበጻሓይ ግበር](#)
⁸ *ዲጂታል ግልጋሎት መንግስቲ እንግሊዝ። [ማሕበራዊ ሚዲያ ፕላይቡክ - ተበጻሕነት](#)
⁹ *[ስታንዳርድ ተበጻሕነት ትሕዝቶ ዌብ ምርግጋጽ WCAG 2.1](#)

ሰፍትዌር ዝጥቀሙ ናይ ምርኣይ ጸገም ዘለዎም ሰባት እቲ ሓበሬታ ክቐበሉን ክርድእዎን። ናይ ግዳማዊ ዌብሳይታት ሊንክታት ገለጽቲ ክኾኑ ኣለዎም። ሕድሕድ እለመንት ናይቲ ዌብሳይት ማውሰ ንዘይጥቀሙ ሰባት ብ ኪበርድ ተበጻሕቲ ክኾኑ ኣለዎም።¹⁰

ንተወሳኺ ኣይ.ቲ/ ITU ንዋያትን ሓበሬታን ዲጂታል ሓቓፋይነት ንፍሉይ ድልዎት ዘለዎም ሰባት ንምሕጋዝ ኣብ ዝሰዕብ ረኣዩ: [ኣይ.ሲ.ቲ/ ICT - ተበጻሕነት ንፍሉይ ድልዎት ዘለዎም ሰባት ከምእውን](#) [ኣይ.ቲ.ዩ-ዲ/ ITU-D ዲጂታል ሓቓፋይነት](#)

ⁱ **እዞም መምርሒታት ኩሉ ነገር ዘማልኡ ኣይኮኑን**

ናይ ትርጉም መተሓሳስቢ: ሓጻርቲ መምርሒታት ኣይ.ቲ.ዩ. ኣብ “ተበጻሕነት ግልጋሎታትን ምህርታትን ዲጂታል ሓበሬታ ብኩሎም ሰባት፣ ጉድኣት ኣካል ዘለዎም ሰባት ሓዊሱ፣ ኣብ እዋን ኮቪድ-19 ከመይ ይረጋገጽ” ካብ ናይ 6 ቋንቋታት ሕቡራት መንግስታት፡ [እንግሊዝኛ፣ ዓረብኛ፣ ቻይንኛ፣ ፈረንሳይኛ፣ ራሺኛ፣ ስፓንኛ](#)፣ ወጻኢ ብ ካልኣት ቋንቋታት ምዕሩይ ትርጉም ንምቕራብ ብቐዕ ጻዕሪ ዋላኮ እንተተገብረ፣ ብገለ ገለ ተክኒካዊ ቋንቋ መጠናዊ ፍልልይ ክሰዕብ ይኸእል። ንዝኾነ ይኹን ጌጋ፣ ምዝላል፣ ዘጠራጥር ምዕሩይነት ናይቲ ጸሓፍ፣ ወይ ተኣማንነት ናይቲ ዝተተርጎመ ሓበሬታ ሓላፍነት ኣይወስድን። ዘይ-ምዕሩይነት ምስዝህሉ እቲ [እንግሊዝኛ](#) ኦሪጅናል ቅዳሕ ይውሰድ።

¹⁰* [W3C ድረገጽ ተበጻሕነት ኢንቬቲቭ ቱቶሪያልስ።](#)

ናይ ኣይ.ቲ.ዩ/ ITU ንዋያትን እንተዘይኮይኖም: ኣብዞም ዌብሳይታት ዘለዉ ኩሎም ሓበሬታ ብእምነት ዝቐረቡ እዮም፣ እንተዘይኮይኑ ዝኾነ ዓይነት ውክልና፣ ምፍላጥ ይኹን መረጋገጺ ኣይንገብርን፣ ብምግላጽ ወይ ብውሽጠ-ተፈላጥነት ብዛዕባ ምዕርዮነት፣ እኹልነት፣ ልክዕነት፣ ተኣማንነት፣ ሃለዎት ወይ መሉእነት ናይዞም ብግዳማዊ ዌብሳይታት ዝቐረቡ ሓበሬታ